

Úgy fogom fel, hogy sokan kaptuk...

Az éves munkájukat értékelték s a teendőket fogalmazták meg a növényvédő szakemberek a VI. Magyar Növényorvos Napon a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karának Villányi úti dísztermében. A program hagyományos része volt a kitüntetések átadása is. Ennek során az egyetlen miniszteri elismerő oklevelet Zsigó György növényvédelmi szakmérnök vehette át.

Ebből az alkalomból kértük meg őt egy személyes visszapillantásra, szakmai arspoétikája megfogalmazására. Honnan indult, mi vezette a növényvédelem szerteágazó biológiai ismeretekre alapozott szakterületére, megtudhatjuk az alább olvasható rendhagyó önéletrajzi vallomásából.

Messziről kezdem. A családi legenda szerint anyai dédnagyapámhoz órát lehetett igazítani, mindig elsőként kelt fel a faluban, Dombegyházán. Szépen gyarapodott. Ötven hold saját és harminc hold bérelt földön gazdálkodott. A háború után mindent elvettek tőle. Állatokat, tanyákat és a földet. 1960-ban megözvegyültem teljesen nincstelenül került fel nagyanyámhoz, a pesti bérlakásba. Néha átsétált hozzánk az Üllői útra. Mindig gyalog, fényes csizmában, nyakig begombolt fehér ingben, kipördört ősz bajusszal. Sose ült villamosra. Agóniájában a lányait ösztökélte, hajtsák már ki a teheneket...Lányát, nagyapámat biztatni kellett a mesélésre. Milyen volt a falusi élet? Hogyan készült a málé? Hogy hívták a teheneket? Hogy taposták savanyításra a káposztát?

Ugyancsak a családi történetekből tudom, hogy apai dédnagyapámhoz is órát lehetett igazítani. Mindig elsőként ért fel a kiskunfélegyházi emberpiacra. Szerették a gazdákat, nagy darab erős ember volt, tudott dolgozni. Fiatalon halt meg, „leforrázta a gyomrát”. A napszamosoknak csak rövid ebédszünet járt. Forrón kapták az ételt, hogy ne ehessenek sokat. Ő éhes volt...

Semmiye sem maradt. A tíz gyerekéből öt érte meg a felnőttkort. Közülük István

és János fiatalon halt meg a magyar betegségben, TBC-ben. Rózsika „kitántorgott” Argentínába, nem látták többé. Ilonka Debrecenbe került, férjhez ment. Nagyapámat Györgynek keresztelték, egyedül, cselédsorból küzdötte fel magát iparossá. Cipész lett.

Vele folytatom. Városiak lettek, varrónő nagyanyámmal együtt három gyereket neveltek, nehezen de még iskoláztatták is őket. (Nagynénemből tanárnő, nagybátyámból vegyész mérnök lett.) Származását sosem feledte el. Többször mesélt a gyerekkoráról is. Első emléke apjáról csendőrökkel kapcsolatos. A kapura kitűzött pirosra festett lúdtoll miatt puskatussal leütötték, majd rádöntötték az ólajtót és „táncoltak rajta”. (A vörös toll valószínűleg egy helybeli parasztpárt választási jelvénye lehetett.) Örömmel fogadta a „papokat és a grófokat elkergető” új hatalmat, a világháború után első között lépett be a városi kommunista pártba. Továbbra is cipészként dolgozott, de már a „közösben”, a helybeli szövetkezetben. A párttól lassan megcsömrölt, kilépett és kiköltözött a tanyára, vissza gyerekkora helyszínére.

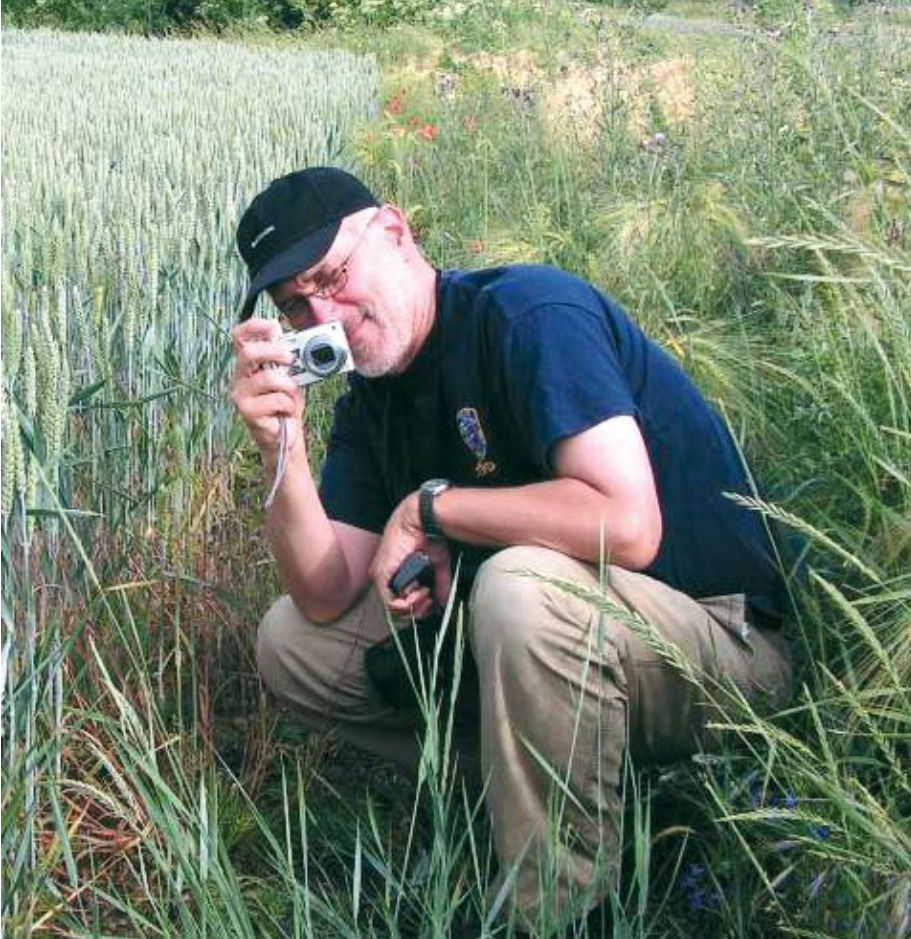
Mi ekkor már pestiek voltunk. Apám mint gépészmérnök a kiskunfélegyházi gépgyárban dolgozott 1958-ig. Az ötvenhatos munkástanácsbeli szereplése miatt javasolták neki, hogy költözzön el. Ekkor jöttünk fel Budapestre óvónő édesanyámmal és öcsémmel. A Ferencváros szélén laktunk, ott nőttem fel. Gyakran találkoztam a szegénységgel, erőszakal. Általános iskolai osztálytársaim közül sokan télen is hordták a pizsamájukat, enélkül fáztak volna. Sokszor láttam az

otthoni fenyítések, a Ferenc téri és a Liliom téri verekedések nyomait a gyerekeken. Akkor még nem sejtettem néhány „pengéző” cigány iskolatársamról, hogy később híres dzsesszenészek lesznek. A diktatúra elől hozzánk menekült görög családok gyerekei közül is az Ipar utcai iskolába jártak néhányan. (Később egyikükkel, Jorgossal ismét összehozott a sors, apjával marhákat vásároltak fel az országban.)

Igazából nem tudtam beilleszkedni közéjük és apám katonaságtól hozott elvárásainak sem feleltem meg. A sportokhoz ügyetlen voltam és dadogtam (majdnem felmentettek oroszról). Így hát maradtak a könyvek, a múzeumok, a tanulás és nagyapám tanyája. Szerencsém volt az otthoni könyvtárunkkal, a pesti tárlatokkal és a tanárokkal is. Öcsémmel együtt kiváló kémia tanárt kaptunk. Emberileg is felnéztünk rá, olykor-olykor kézbe vehettük az államosítás elől megmentett értékes galamblovó puszkáját, tátott szájjal hallgattuk vadásztörténeteit.

A kunszállási tanyán pedig disznók, birkák, nyulak, baromfik és méhek vártak a mintaszerűen telepített őszibarackos, szőlő és veteményes mellett. Ázott a kékkő a kútgyűrűben, könnyű homoki kadarka ért a hordóban. Néha kapáltunk, kacsoltunk, szüreteltünk és mézet pergettünk, de főleg csak nézelődünk, csavarogtunk az iskolai szünetekben. Kis gyerekként mezítláb a forró homokban, talpat csúsztatva a búzatarlón, később biciklivel.

A kémia tagozatos kerületi gimnáziumból egyenes út vezetett a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre, öcsém

– talán hasonló indíttatásból – a „kertészetire” jelentkezett.

A katonaság és az egyetemi évek után 1979-ben végeztem növényvédelmi szakirányon. Ősztől a ráckevei „Aranykalász” Mg. TSz. gyakornoka, majd januártól a szántóföldi kultúrák növényvédőse lettem. Önállóan terveztem a munkákat, irányítottam a brigádokat, naponta kétszer úsztam a Duna-holtágban, sőt a cigány nyelv tanulásával is próbálkoztam. Fejes Józsa növényvédelmi felügyelőm szakmai hírei mindig felcsigáztak, érdekesnek találtam a munkáját. Az egyedüllétet is egyre nehezebben bírtam, így nem haboztam. A fővárosi állomás felkérésére, igennel válaszoltam, budai növényvédelmi felügyelő lettem.

Jó döntésként éltem meg. Ahogy felkerültem, megnősültem, szüleimtől kapott kis lakásban kezdtük a családi életünket. Két jól működő, modern TSz felügyeletével bíztak meg főnökeim. Ismét a szántóföldi növényvédelem közelébe kerültem, de betekinhettem az üvegházi dísznövényvédelembe és a labormun-

kákba is. Ősztől tavaszig pedig taníthatam, a szakmunkás és betanított munkás képzések mellett elsősorban a kertbarát körökben. A hobbikertészeknek fontos híreket hoztam az újdonságokról, tőlük fontos információkat kaptam az aktuális károsítókról. Bemutatókat szerveztünk, kiállításainkon a preparátumainkkal szerepeltünk, évente részt vettünk a több napos Mintakert Mozgalmukban, stb.

A 90-es évek végére megszűntek a fenti nagyüzemek, dísznövénytelepek, felszámolták a fővárosi állomást és eltűnt a kertbarát körök nagy része is.

2004-ben 30 év után újra vizsgáztatott Stefanovits professzor úr Gödöllőn a Szent István Egyetemen. 50 évesen talajtani szakmérnök lettem. Ezt a végzettségemet nem tudtam a hatósági munkámban felhasználni, már csak a „parlagfű-bírsággal” foglalkoztunk. Hosszas családi egyeztetést követően, 25 év munkaviszony után megváltam az állomástól.

Úgy tűnik, hogy most is jól döntöttem. Már abban az évben sikerült újrászerveznem a 2000-ben megszűn-

tetett budapesti előrejelző hálózatot. Növényvédelmi felhívásaimat megvették, ismét kapcsolatba léptem a házikerteseikkel. A munkanélküli segélyezéssel foglalkozó hivatal jóvoltából elvégeztem egy angol nyelvvizsgálóval záruló tanfolyamot. Bekapcsolódtam egy közterületi permetezéssel és szaktanácsadással foglalkozó cég munkájába. Néhány előadásra és cikk megírására is felkértek. Felújítottam a kamarai tagságomat, tanfolyamokat szerveztem, végre újra a szakmában dolgozhattam...

2009-ben nagy megtiszteltetésként ért a hír, miszerint dr. Vályi István kollégám, mint a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara elnöke a választási közgyűlésen a fővárosi szervezet elnöki posztjára javasolt. Megválasztottak, sőt 2010-ben aranygyűrűt kaptam kamarai munkámért. Az idei VI. Növényorvos Napon átadott miniszteri elismerő oklevelet a nevemre állították ki, de úgy fogom fel, hogy sokan kaptuk. Kérem engedjék meg, hogy felsoroljam a budapesti gyümölcs-moly és vadgesztenyelevél-aknázómoly előrejelző hálózat munkáját segítő és abban tevékenyen is résztvevő kollégák nevét. Kárpáti dr. Györfly Kati, Reider Imréné Klárka, Kujáni Lászlóné Olgi, Vikár Dóri, Pinke Viki, dr. Vályi István, Tóth Miklós, Kuluncsics Ferenc, Király Bence, Révi Péter, Zsigó András és Ádám. Sokat tanultam tőlük, köszönöm nekik! Közös munkánk eredményét megtekinthetik a www.magyaroveny-orvos.hu illetve az általam szerkesztett www.zsigogyorgy.hu honlapokon.

Otthon minden rendben van. Feleségem Eszter fejlesztő pedagógus, szereti a munkáját. Anna lányom a második egyetemét végzi, dramaturg lesz. Andris fiamat felvették az agrárra de ő inkább a rajzolás választotta. Ádám az idén érettségizik, építőmérnöknek készül.

Remélem még sokáig dolgozhatok a növények közelében. Szerencsésnek mondhatom magam. Gyönyörű kollégákkal, kiváló kollégákkal és kíváncsi kertbarátokkal vagyok körülvéve.